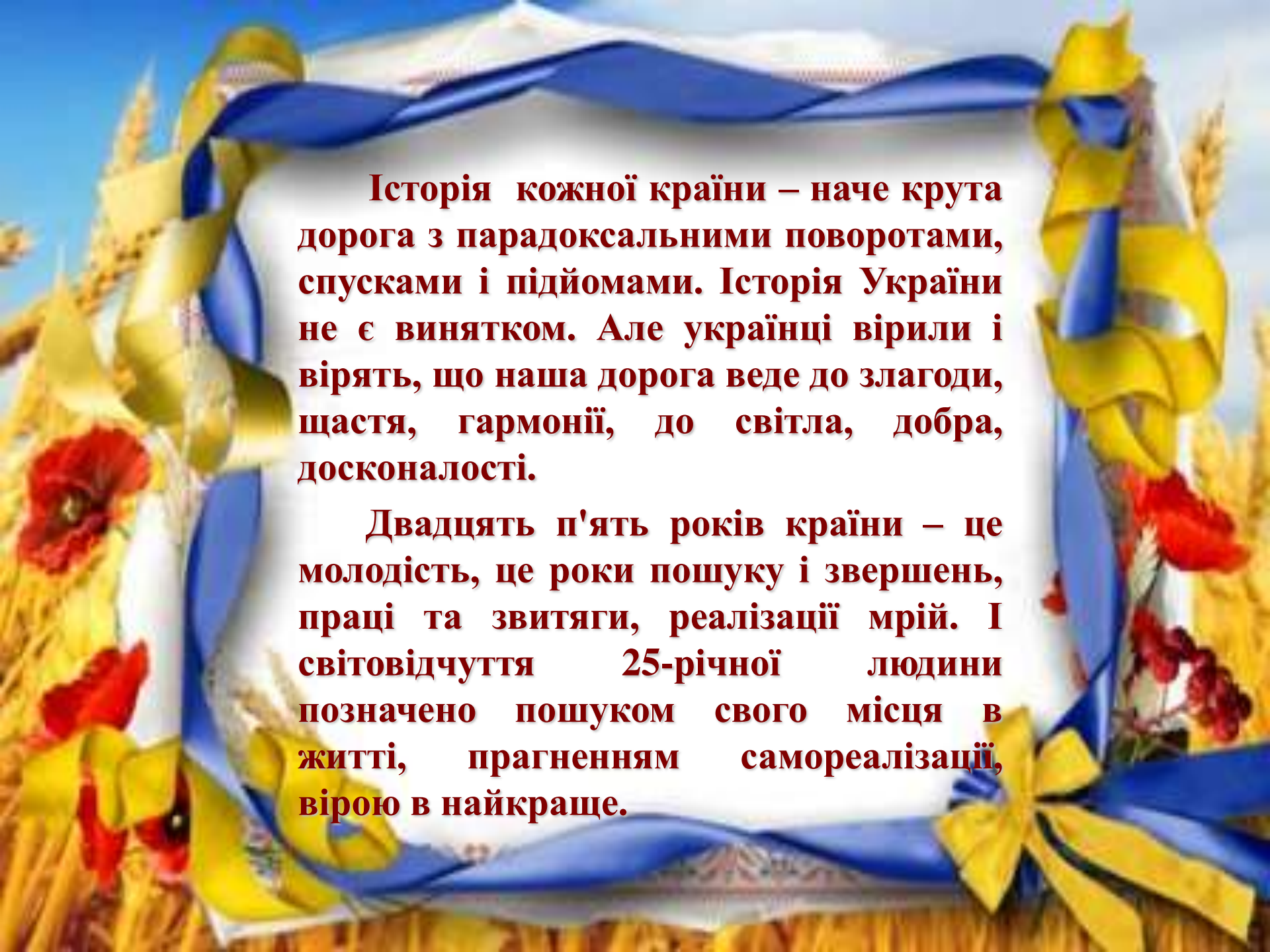

Народу нашого і велич, і краса

До 25-ї річниці проголошення Незалежності України

Історія кожної країни – наче крута дорога з парадоксальними поворотами, спусками і підйомами. Історія України не є винятком. Але українці вірили і вірять, що наша дорога веде до злагоди, щастя, гармонії, до світла, добра, досконалості.

Двадцять п'ять років країни – це молодість, це роки пошуку і звершень, праці та звитяги, реалізації мрій. І світовідчуття 25-річної людини позначено пошуком свого місця в житті, прагненням самореалізації, вірою в найкраще.

Було колись — в Україні
Ревіли гармати;
Було колись — запорожці
Вміли панувати.
Панували, добували
І славу, і волю;
Минулося — осталися
Могили на полі.
Високії ті могили,
Де лягло спочити
Козацьке біле тіло,
В китайку повите.
Високії ті могили
Чорніють, як гори,
Та про волю нишком в полі
З вітрами говорять.
Свідок слави дідівщини
З вітром розмовляє,
А внук косу несе в росу,
За ними співає.

Великому Кобзареві **Тарасові Шевченку**
було 25 років, коли він написав вірш
«Іван Підкова», що починається такими
словами :

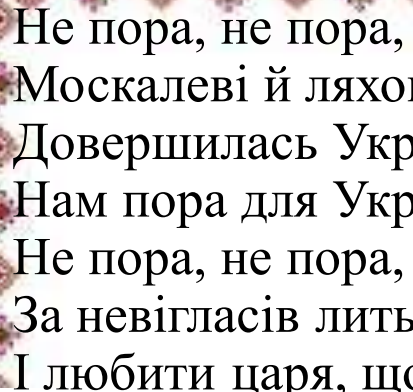

**Думи мої, думи мої,
Лихо мені з вами!
Нащо стали на папері
Сумними рядами?..
Чом вас вітер не розвіяв
В степу, як пилину?
Чом вас лихо не приспало,
Як свою дитину?..**

**Тоді ж він створив і вірш «Думи мої, думи мої»,
який сповнений величезної любові до рідної землі:**

До відродження державності та життя в ім'я України закликав у своїй творчості видатний український поет **Іван Франко**. Твори на теми протесту, боротьби за національні та загальнолюдські ідеали поставили його в ряд поетів, котрими пишаються як «бунтарями духу».

Не пора, не пора, не пора
Москалеві й ляхові служить!
Довершилась Україні кривда стара,
Нам пора для України жить.
Не пора, не пора, не пора
За невігласів лить свою кров
І любити царя, що наш люд обдира,
Для України наша любов.
Не пора, не пора, не пора
В рідну хату вносити роздор!
Хай пропаде незгоди проклята мара!
Під України єднаймося прапор!
Бо пора ця великая єсть:
У завзятій, важкій боротьбі
Ми поляжем, щоб волю, і щастя, і
честь,
Рідний краю, здобути тобі!

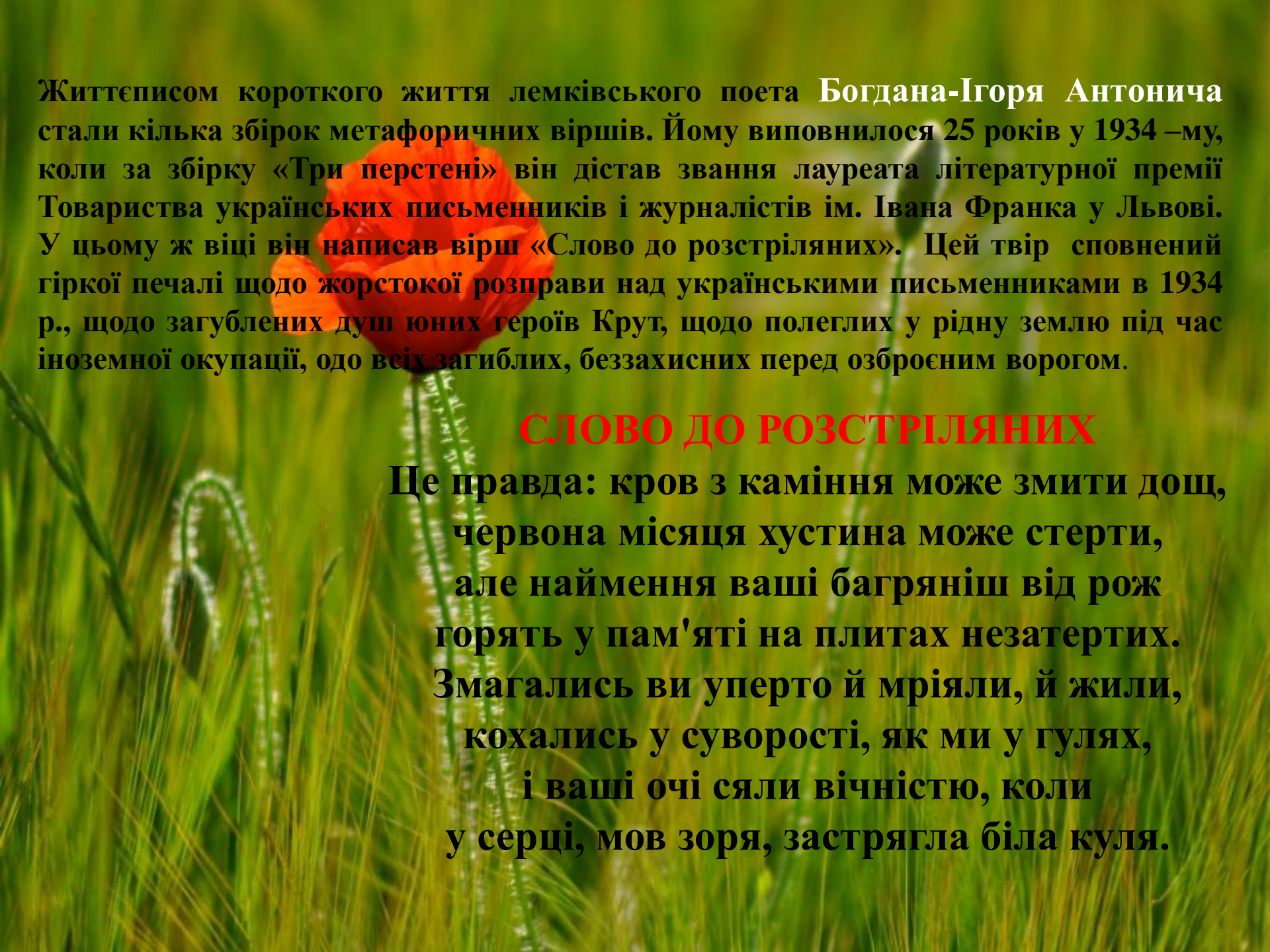
Діяльна, пака любов до Батьківщини звучить у вірші «Не пора», написаному в 1880-му, коли автору було 25. Цей сильний, могутній твір сповнений віри у визволення народу, відчайдушного заклику до боротьби, став народною піснею.

Нашій незалежній Україні – 25 років. Саме стільки було **Лесі Українці**, коли в 1896 р. вона написала вірш, що відтоді є своєрідним гімном українських поетів. Адже слова, величне й гостре, при цьому витончене та влучне, можна прирівняти до меча. Леся Українка бездоганно володіла такою зброєю.

Слово, чому ти не твердая криця,
Що серед бою так гостро іскриться?
Чом ти не гострий, безжалісний меч,
Той, що здійма вражі голови з плеч?
Ти, моя щира, гартована мова,
Я тебе видобуть з піхви готова,
Тільки ж ти кров з мого серця проллєш,
Вражого ж серця клинком не проб'єш...
Вигострю, виточу зброю іскристу,
Скільки достане снаги мені й хисту,
Потім її почеплю при стіні
Іншим на втіху, на смуток мені.
Слово, моя ти єдина зброє,
Ми не повинні загинуть обоє!
Може, в руках невідомих братів
Станеш ти кращим мечем на катів.
Брязне клинок об залізо кайданів,
Піде луна по твердинях тиранів,
Стрінеться з брязкотом інших мечей,
З гуком нових, не тюремних речей.
Месники дужі приймуть мою зброю,
Кинуться з нею одважно до бою...
Зброє моя, послужи воякам
Краще, ніж служиш ти хворим рукам!

Життєписом короткого життя лемківського поета Богдана-Ігоря Антонича стали кілька збірок метафоричних віршів. Йому виповнилося 25 років у 1934 –му, коли за збірку «Три перстені» він дістав звання лауреата літературної премії Товариства українських письменників і журналістів ім. Івана Франка у Львові. У цьому ж віці він написав вірш «Слово до розстріляних». Цей твір сповнений гіркої печалі щодо жорстокої розправи над українськими письменниками в 1934 р., щодо загублених душ юних героїв Крут, щодо полеглих у рідну землю під час іноземної окупації, одо всіх загиблих, беззахисних перед озброєним ворогом.

СЛОВО ДО РОЗСТРІЛЯНИХ

**Це правда: кров з каміння може змити дощ,
червона місяця хустина може стерти,
але наймення ваші багряніш від рож
горять у пам'яті на плитах незатертих.
Змагались ви уперто й мріяли, й жили,
кохались у суворості, як ми у гулях,
і ваші очі сяли вічністю, коли
у серці, мов зоря, застрягла біла куля.**

Сто років як сконала Січ.
Сибір. І соловецькі келії.
І глупа облягає ніч
пекельний край і крик
пекельний.

Сто років мучених надій,
і сподівань, і вір, і крові
синів, що за любов тавровані,
сто серць, як сто палахкотінь.

Та виростають з личаків,
із шаровар, з курної хати
раби зростають до синів
своєї України-матері.

Ти вже не згинеш, ти
двожилава,
земля, рабована віками,
і не скарать тебе душителям
сибірами і соловками.

Ти ще виболюєшся болем,
ти ще роздерта на шматки,
та вже, крута і непокірна,
ти випросталася для волі,
ти гнівом виросла. Тепер
не матимеш од нього спокою,
йому ж рости й рости, допоки
не упадуть тюремні двері.

І радісним буремним громом
спадають з неба блискавиці,
Тарасові провісні птиці —
слова шугають над Дніпром.

Основоположною темою в поезіях **Василя Стуса** була Україна і неосяжна любов до неї. Його твір «Сто років, як сконала Січ» присвячена трагічним сторінкам нашої історії. У ньому 25-річний поет висловив непохитне переконання, що справжні патріоти, вільні сини України виростають із глибин народу.

Ні перед ким не станеш спину гнути,
Не віддасися ворогу в ясу,
Якщо ти зміг, товаришу, збагнути
Свого народу велич і красу.

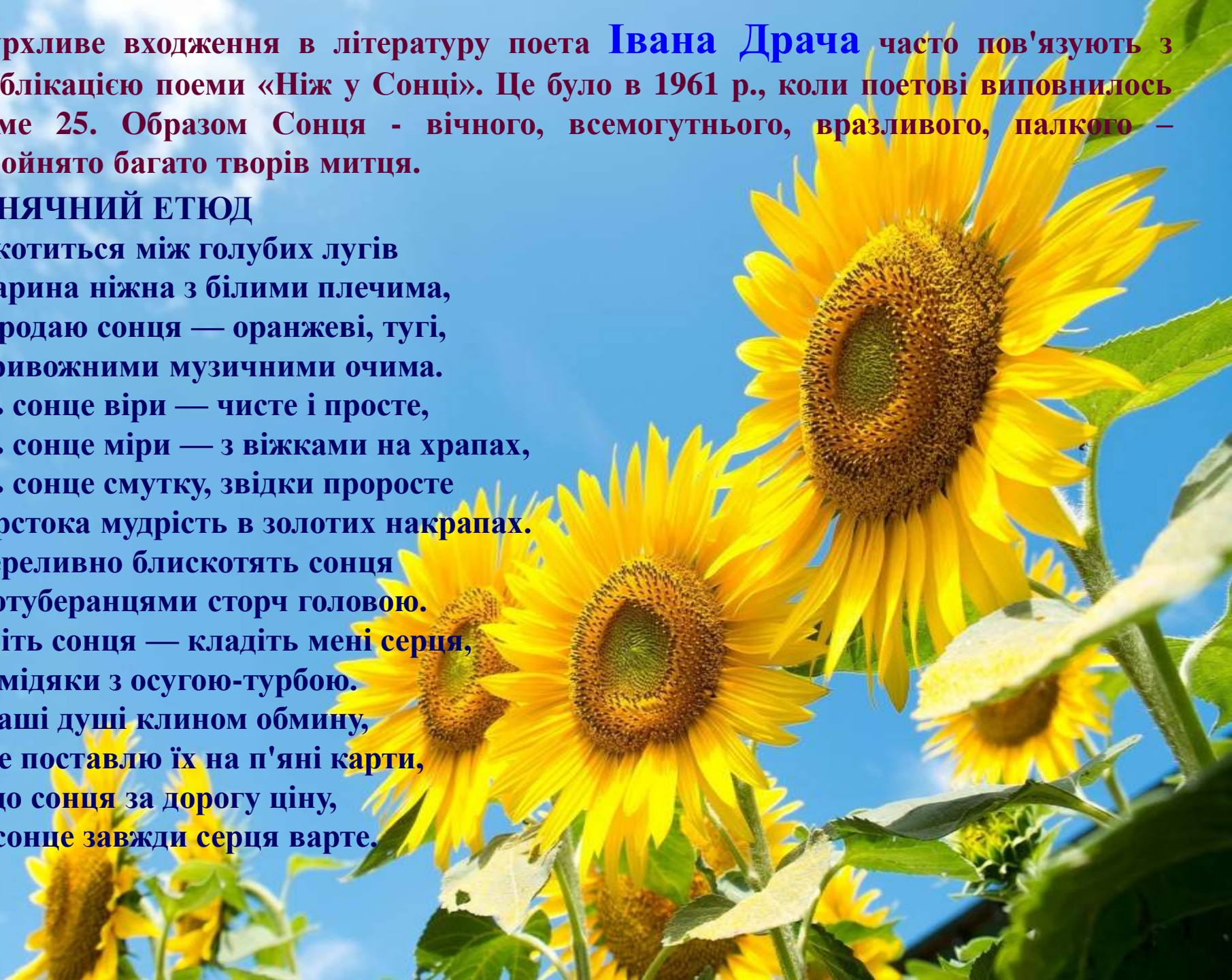

Поет, прозаїк, журналіст, борець за права людини, **Василь Симоненко** у простих її пристрасних строфах оспівував Україну, силу людського кохання, потяг до мандрів, а також найвищі якості особистості: принциповість, чесність, відданість рідній землі.

Бурхливе входження в літературу поета **Івана Драча** часто пов'язують з публікацією поеми «Ніж у Сонці». Це було в 1961 р., коли поетові виповнилось саме **25**. Образом Сонця - вічного, всемогутнього, вразливого, палкого – пройнято багато творів митця.

СОНЯЧНИЙ ЕТЮД

Де котиться між голубих лугів
Хмарина ніжна з білими плечима,
Я продаю сонця — оранжеві, тугі,
З тривожними музичними очима.
Ось сонце віри — чисте і просте,
Ось сонце міри — з віжками на храпах,
Ось сонце смутку, звідки проросте
Жорстока мудрість в золотих крапах.
І переливно блискотять сонця
Протуберанцями сторч головою.
Беріть сонця — кладіть мені серця,
Як мідяки з осугою-турбою.
Я ваші душі клином обмину,
Я не поставлю їх на п'яні карти,
А що сонця за дорогу ціну,
То сонце завжди серця варте.

Ще трохи - і літ юнацьких
не знайдеш, як вітру в полі.
Дорослою стала зненацька.
Змужнілою стану поволі.
Поволі, поволі, поволі
над серцем здобуду владу -
Навчуся не плакати з болю
і в щасті дам собі раду.
Тоді не подумай, друже,
що вже відшуміли зливи,
що серцем я стала байдужа
і словом стала зрадлива.
Ти знаєш - великі ріки,
спокійні, глибокі, холодні -
в собі затаїли навіки
і вир, і каміння підводне.
То хай же літа юнацькі
зникають, як вітер у полі.
Дорослою стала зненацька.
Змужнілою стану поволі.

Ліна Костенко. Її твори стали культовим, небуденним явищем у сучасній українській поезії. В її віршах чується бунт проти стандартизації, спрощення, примітивності. Час, на який припало 25-річчя поетеси, потребував від неї самозречення, віри й відваги, адже вона була однією з перших і найпримітніших у плеяді молодих письменників-шістдесятників. Поетесі було саме 25, коли в 1955 р. в альманасі «Слово молодих» уперше було надруковано кілька її творів. Серед них знаковий вірш «Ще трохи – і літ юнацьких не знайдеш».

Сьогодні віршованим словом українських поетів – представників великого народу ми вітали Україну з 25-ю річницею Незалежності.

Наш екскурс у 25-річчя поетів-класиків ще раз доводить: нас об'єднують вічні, непорушні цінності.

Бажаємо незламної віри в Україну, любові, здоров'я і миру!

